

LIITE

Uudenkaupungin ympäristöterveydenhuollon vuoden 2023 valvontasuunnitelman toteutumisen arviointiraportti

Ympäristöterveydenhuollon erityislainsäädäntö sekä valtioneuvoston valvontasuunnitelma-asetus (665/2006) edellyttävät kuntia laatimaan ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman. Tavoitteena on lisätä kunnallisen valvonnan suunnitelmallisuutta, tehokkuutta ja laatua. Suunnitelmassa otetaan huomioon valvontaa ohjaavien keskusvirastojen toimialakohtaiset valvontaohjelmat sekä valvontasuunnitelma-asetuksen 665/2006 edellyttämä sisältö.

Valvontasuunnitelman toteutumisen raportointi tehdään VYHA-järjestelmään. Lisäksi kunnan tulee vuosittain arvioida valvontasuunnitelman toteutumista ja hyödyntää arviota paikallisen ympäristöterveydenhuollon valvonnan kehittämisessä, toiminnan varmistamisessa ja uusien suunnitelmien laadinnassa. Suunnitelman toteutumisesta laadittu arviointiraportti tulee vuosittain hyväksyä ympäristöterveydenhuollosta vastaavassa monijäsenisessä toimielimessä, minkä jälkeen raportti toimitetaan VYHA:n kautta aluehallintovirastolle maaliskuun loppuun mennessä. Aluehallintovirasto arvioi kuntien valvontasuunnitelmia sekä niiden toteutumista.

Vuoden 2023 Uudenkaupungin ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma on tehty perustuen arvioon, että kaikki työntekijät ovat normaalisti töissä arvioidun 220 työpäivää vuodessa ja säännölliseen suunnitelmalliseen valvontaan käytetään puolet työajasta. Valvontasuunnitelma on toteutunut suunniteltujen tarkastusten osalta hyvin. Pieni osa tarkastuksista tehtiin asiakirjatarkastuksena, suurin osa kohteessa paikan päällä. Suunnitelmallisen valvonnan tarkastuksia tehtiin yksikössä vuoden 2023 aikana yhteensä noin 550 kappaletta. Näistä elintarvikevalvonnan tarkastuksia oli noin 341, joista 289 kohdistui ilmoitettuihin elintarvikehuoneistoihin ja 52 hyväksytyihin elintarvikehuoneistoihin. Terveysuojelulain valvontaan liittyviä tarkastuksia tehtiin 185 kappaletta ja tupakkalain valvonnan tarkastuksia 25 kappaletta. Suunnitelmallisen valvonnan näytteenottoja tehtiin 316 kpl, joista suurin osa oli talousveden valvontaan liittyviä näytteitä. Suunnitelmalliseen valvontaan liittyviä ilmoitusten ja hakemusten käsittelyjä oli vuoden aikana 156 kpl. Valvonnasta perittiin toimijoilta taksan mukainen maksu ja saadut tulot ovat kohdentuneet täysin ympäristöterveydenhuollon käyttöön kuten säädökset edellyttävät.

Elintarvikevalvonnan tarkastukset tehtiin riskinarvioinnin perusteella tehdyn valvontasuunnitelman mukaisesti. Suunnitelma saadaan Vati-järjestelmästä. Valvontaa on kohdistettu riskiperusteisesti priorisoiden niihin kohteisiin, missä riski ongelmiin on suurin. Lisäksi tehtiin noin 30 vientivalvontaan liittyviä suunnitelmallista tarkastusta, joita ei raportoitu Vatissa ja vientitodistuksia kirjoitettiin yhteensä noin 400 vientierälle. Viranomaisen ottamia elintarvikevalvontaan liittyviä näytteitä otettiin vuonna 2023 18 kpl. Yhteensä elintarvikevalvonnan suunnitelmallisia tarkastuksia oli suunniteltu tehtäväksi noin 400 kpl ja niitä tehtiin noin 370 kpl eli tavoitteesta toteutui noin 95 prosenttia. Vientivalvonnan vähäisyys verrattuna aikaisempiin vuosiin vähensi jonkin verran vientitoimintaan liittyviä suoritteita.

Terveysuojelulain mukaiseen valvontaan kohdistettiin vuonna 2023 edelleen melko runsaasti valvontaresurssia. Suunnitellusta tarkastusmäärästä toteutui noin 93%: a (185/200). Valvontaa priorisoitiin talousveden valvontaan ja kohdennettiin runsaasti pienempien vesiosuuskuntien riskinarviointien ja valvontatutkimusohjelmien saattamiseen lainsäädännön mukaiseksi, mikä ei näy tarkastusmäärissä, mutta vei runsaasti työaikaa. Vesilaitoksia ja vesiosuuskuntia opastettiin myös edelleen riskinarvioinnin tekemiseen wsp-työkalan avulla. Vesinäytteet otettiin suunnitelman mukaisesti sekä talousvedestä että uimavesistä ja alueella olevat yleiset uimarannat tarkastettiin kaikki vuoden 2023 aikana. Yhteensä terveysuojelulain mukaisia suunnitelmallisia näytteenottoja tehtiin 316 kpl eli kaikki lakisääteiseen talousveden valvontaan liittyvät näytteet otettiin säädösten edellyttämällä tavalla.

Tupakkalain valvonta painottui vähittäismyyntin luvanvaraisuuden edellyttämiin toimenpiteisiin. Alueen kaikki uudet lupahakemukset käsiteltiin ja niistä tehtiin lupapäätös.

Tupakkalain mukaisia tarkastuksia oli vuodelle 2023 suunniteltu 33 kpl ja niitä tehtiin 25 kappaletta. Tarve riippuu yritysten tarpeesta ja kaikki suunnitellut ja yrittäjien tupakkalain mukaisen toiminnan edellytyksenä olevat tarkastukset tuli tehtyä.

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin osalta tavoitteet toteutuivat melko hyvin vuonna 2023. Eläintautien torjunnaksi määrätyt valvontaohjelmat toteutuivat pääosin. Yksikön siipikarjatilat ovat kaikki valvonnan piirissä ja salmonellavalvontaohjelman toteutumista valvottiin lähes kaikilla tiloilla. Vesiviljelylaitosten tarkastukset tehtiin suunnitellusti. Valtion määräämiin zoonoosien ja kemiallisten aineiden valvonta- ja seurantaohjelmiin osallistuttiin Ruokaviraston ohjeiden mukaisesti. Siipikarjan salmonellavalvontaan liittyviä tarkastuksia tehtiin yhteensä reilu 50 kpl, vesiviljelylaitosten tarkastuksia noin 10 kpl, eläinten rajanylittävään vientiin liittyviä tarkastuksia tai todistuksia yhteensä noin 15 kpl ja muita yksittäisiä tarkastuksia noin 15 kpl. Eläinsuojeluvalvonta toteutui suunnitellusti ja eläinsuojelulain valvontaan liittyviä tarkastuksia tehtiin yksikössä vuonna 2023 noin 70 kpl.

Eläinlääkintähuolto on järjestetty lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Päivystys on eriytetty ja eläinlääkintähuollon resursointi on riittävällä tasolla kysyntään nähden. Lisäksi palvelua pystytään myymään Raision yksikölle suurelänpäivystysten ja joidenkin lomitusten osalta. Eläinlääkäreiden työajasta menee noin 2/3 suurelänpraktiikkaan ja 1/3 pienelänpraktiikkaan. Potilaskäyntejä oli vuoden aikana yhteensä noin 4200 kpl, joista noin 1/3 on suurelänkäyntejä ja 2/3 pieneläinten käyntejä vastaanotolla.

Koulutussuunnitelma on toteutunut suunnitelman mukaisesti ja kaikki viranhaltijat ovat osallistuneet riittävän säännöllisesti koulutuksiin. Verkkokoulutusten lisääntyminen on mahdollistanut entistä useampaan koulutukseen osallistumisen ajallisen ja rahallisen resurssisäästön ansiosta.

Terveysvalvonnan tietojärjestelmien kehittäminen jatkui edelleen vuonna 2023 ja Vati-järjestelmän parempi toimivuus terveystarkastuksen käytössä on helpottanut viranomaistoimien dokumentointia ja raportointia. Praktikkoeläinlääkäreille otettiin vuoden 2023 lopulla kaikille käyttöön KliniQ-tietojärjestelmä, mihin voidaan kirjata lainsäädännön edellyttämä lääkekirjanpito ja potilastiedot. Ohjelmasta saadaan myös työnjohdon edellyttämät raportit ja tiedot suoraan, mikä helpottaa sekä käyttäjien että johdon työtä. Ohjelma on myös helposti laajennettavissa sijaisten käyttöön siksi aikaa, kun ovat yksikössä sijaisena. Laatu- ja laatujärjestelmä on koko yksikön käytössä ja mahdollisuus sen täysimääräiseen hyödyntämiseen on tällä hetkellä kaikilla, mutta käyttö on jäänyt melko vajavaiseksi toistaiseksi. Käyttöä kehitetään ja laajennetaan sitä mukaa, kun järjestelmässä olevia valmiuksia pystytään hyödyntämään käytännön työssä apuvälineenä.

Valtakunnallisessa suunnitelmassa yhdeksi tavoitteeksi on nostettu valvontaverkostojen kehittäminen. Kuntien sisällä kehitettiin edelleen eri yksiköiden, kuten koulutoimen, pelastustoimen ja sosiaalitoimen kanssa yhteistarkastuksia ja muuta yhteistyötä. Varsinais-Suomen kuuden ympäristöterveydenhuollon yksikön johtajat jatkoivat edelleen säännöllistä kokoontumista ja toimintojen yhtenäistämistä sekä viranhaltijoiden seutuyksiköiden rajojen ylittävien yhteistyömuotojen kehittämistä.